

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTSEL İNTERNET KULLANIM ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Cenk Yoldaş
Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Kütahya
cenkyoldas@hotmail.com

Uzman Ferhat Süleyman Argın
Milli Eğitim Bakanlığı
İstanbul
arginferhat@gmail.com

Özet

Bu çalışma ile eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel kullanım öz-yeterlik inançlarının incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 260 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Şahin (2009) tarafından geliştirilen “Eğitsel İnternet Kullanım Öz-yeterliği İnançları Ölçeği” kullanılmıştır. Toplam 28 maddeden oluşan ölçeğin iç tutarlık Cronbach’s alfa değeri .96 hesaplanmıştır. Ölçeğin madde-toplam kolerasyonları 0.544 ile 0.806 arasında değişmektedir. Ayrıca ölçek toplam puanı için ayırt edicilik analizleri ($p < .001$) ve test-tekrar test kolerasyon katsayısı anlamlı bulunmuştur ($r = .812$; $p < .001$). Araştırma sonucunda öğrencilerin “Eğitsel İnternet Kullanım Öz-yeterliği İnançları Ölçeği”nden aldıkları puanların ortalamasına bakıldığında, öğrencilerin eğitsel internet kullanımı açısından kendilerini yeterli gördükleri belirlenmiştir. Öte yandan öğrencilerin eğitsel internet kullanım öz-yeterliği ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyet, bölüm ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırma sonunda bulgular üzerinden araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci, Eğitsel İnternet, Öz-yeterlik.

THE ANALYSIS OF BELIEF OF SELF-EFFICIENCY OF EDUCATIONAL INTERNET USAGE OF STUDENTS WHO STUDY AT THE FACULTY OF EDUCATION

Abstract

In this work, the analysis of self-efficiency of educational (internet) usage of students who study at the faculty of education is aimed. The descriptive survey model is utilized in this research. The sample group of this research consists of 260 students, who were selected via simple random sampling among students who have been studying in the faculty of education of Dumlupınar University in 2013/2014 academic year. As a data collection tool, “self-efficiency belief of educational internet usage scale” is used. The scale contains 28 items and its alpha value of self-consistency is calculated as .96. The item-total correlation of the scale ranges from 0.544 to 0.806. Besides, distinctiveness analysis of scale total grade ($p < .001$) and correlation coefficient of test-retest method have been considered as meaningful ($r = .812$; $p < .001$). As a result of this research, it has been determined that students considered themselves as sufficient regarding educational internet usage when the average of the points which the students got from the “self-efficiency belief of educational internet usage scale”. However, it has been determined that the scores which the students get from the self-efficiency belief of educational internet usage scale don’t show a significant discrepancy according to sex, department and age factors. As a result of this research, some suggestions have been proposed to the both researchers and implementers.

Key Words: Student, Educational İnternet, Self-Efficiency.

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz bilgi toplumunda, bilim ve teknoloji, çağın simgesi haline gelmiştir (Gök ve Erdoğan, 2008). Günümüzde bilgisayar ve internet teknolojisinin çok hızlı gelişimi ile bu iki teknoloji, özellikle internet, insan hayatının ayrılmaz bir parçası olmuştur. International Network kelimelerinden oluşturulan (İnan, 2001), birçok bilgisayar sistemini ve kullanıcıları birbirine bağlayan, dünya çapında sürekli büyüyen ve yaygınlaşan internet, bilgiye kolay, hızlı, güvenli ulaşmanın ve paylaşmanın günümüzde en geçerli yoludur. Kayri ve Günüş (2009) internet teknolojisinin bu denli hızlı gelişmesinin ve insan yaşamında önemli bir yere sahip olmasının; internetin farklı kültürlerden farklı toplumlara ulaşan ve tüm dünyayı saran kolay erişilebilir bir ağ olması, farklı yaş gruplarına ve birçok farklı amaca yönelik kullanılabilmesi gibi etkenlere bağlamaktadır.

İnternetin tüm alanlarda gelişmesi ve ilerlemesi eğitim alanında da gerek amaç olarak gerekse araç olarak, hem yönetimde hem de eğitim öğretim süreci içerisinde kullanılmaya başlanmıştır (Baş, 2011). Akkoyunlu ve Yılmaz (2005)'a göre internet, eğitim-öğretim sürecini zenginleştirmekte, öğretmen ve öğrencilere zengin yaşantılar sunmaktadır. İnternetin öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla birlikte öğretmenlerle öğrenciler arasındaki geleneksel ilişkiler de yeniden biçimlenmiş, öğretmenin rolü değişmiş, bilgiyi aktaran olmaktan çıkıp öğrencilerini bilgiye yönlendiren onlara bu konuda rehberlik eden durumuna dönüşmüştür (Akkoyunlu, 2002). Eğitimin bireyselleştirilmesi ve öğrenmenin zaman ve mekândan bağımsız kılınması amacıyla yönelik olarak internet kavramı önem kazanmış; internet tabanlı eğitim ve e-öğrenme kavramları üzerinde de yoğunlukla durulmaya başlanmıştır (Gündüz ve Özdiñ, 2008).

İlgi alan yazında öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerinde teknolojiyi kullanmaları durumunda meslekleriyle ilgili pek çok konuda daha verimli olabilecekleri düşünülmektedir (Tuncer ve Özüt, 2012). Öğretmenler sınıf içi ve sınıf dışı öğretim etkinliklerini zenginleştirmek ve desteklemek için interneti öğrencileri ve meslektaşlarıyla haberleşmede bir iletişim aracı olarak ve ihtiyaç duyduğu elektronik kaynaklara ulaşmak için de bir araştırma aracı olarak kullanabilirler (Tekinarslan, 2007). Bu nedenle internetin öğretim sürecinde etkili kullanımı için öğretmenlerin bu konuda eğitilmeleri oldukça önemlidir (Akkoyunlu, 2002). Öte yandan öğretmen adaylarını yetiştirme sürecinde, onlara kuramsal bilgileri en iyi şekilde vermenin yanında, eğitim-öğretim ortamlarını bugünün teknolojik araçları ile desteklemek gerekmektedir (Usta, Bozdoğan ve Yıldırım, 2007). Geleceğin öğretmenleri olarak yetiştirilen ve lisans düzeyinde öğrenim gören öğretmen adaylarının da belirli kişisel ve mesleki niteliklere sahip olmaları gerekir (Tuncer ve Özüt, 2012). Öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleklerini yapabilme konusunda kendi yeterliklerine ilişkin algıları önem arz etmektedir. Kişinin bir işi başarılı bir biçimde yerine getirebilme ve beklentileri karşılayabilme ile ilgili yeterliklerinde kendisine olan inancı bizi öz-yeterlik kavramına götürmektedir. Bu nedenle öz-yeterlik algısı, eğitimde üzerinde önemle durulması gereken önemli bir özelliktir (Şahin, 2009). Bandura (1977), öz-yeterliği; "bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı bir biçimde kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı" olarak tanımlamaktadır. Zimmerman (1995) ise öz-yeterlik kavramını "bir işle başa çıkabilmedeki yeteneğe ilişkin bireysel yargı" olarak açıklamıştır. Bandura (1997)'ya göre öz-yeterlik, kişinin gerçek yeterlilik seviyesinden ziyade bu yeterliliği nasıl algıladığıyla ilgilidir. Pajares ve Schunk (2001) yeterlik inançları güçlü olan insanların, başarısızlık veya engellerden sonra güvenlerini hemen kazandıklarını, başarısızlıklarını yetersiz çaba ya da eksik bilgi ve becerilere bağladıklarını söylemişlerdir. Öz-yeterliği güçlü olan bireyler, zor bir görevle karşılaştıklarında bunu durumun üstesinden gelinmesi gereken bir iş olarak algılamaktadır (Aşkar ve Umay, 2001).

Tüm bunlar öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri açısından kendilerini yeterli görüp görmedikleri sorusunu akla getirmektedir. Bu araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin, bir başka deyişle öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının ne düzeyde olduğu ve bu inançların bazı değişkenlere (cinsiyet, bölüm ve yaş) göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçları ile eğitim fakültesi öğrencilerinin bilişim teknolojilerini eğitsel amaçlı kullanma konusunda yeterli olup olmadıkları tespit edilerek öğretmen yetiştirme sistemine yönelik geri bildirimlerin verilebileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM**Araştırma Modeli**

Bu araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel kullanım öz-yeterlik inançlarının incelenmesi hedeflendiğinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2007).

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Şahin (2009) tarafından geliştirilen “Eğitsel İnternet Kullanım Öz-yeterliği İnançları Ölçeği (EİKÖ)” kullanılmıştır. Yetersizim (1), Kısmen yeterliyim (2), Yeterliyim (3), Oldukça yeterliyim (4), Tamamen yeterliyim (5) olmak üzere beşli likert şeklinde tasarlanan ölçek toplam 28 maddeden oluşmakta ve tek faktörlü bir yapı sergilemektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28 iken en yüksek puan ise 140’tır. Öğrencilerin ölçekten aldıkları puanların yüksek olması eğitsel internet kullanımında kendilerini yeterli gördükleri, puanların düşük olması ise eğitsel internet kullanımında kendilerini yetersiz gördükleri şeklinde yorumlanmaktadır. Ölçeğin, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0.968, Bartlett küresellik (sphericity) testi sonucu ise 8045.409 ($p < .001$) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin madde faktör yükleri ise 0.526 ile 0.814 arasında değişmektedir. İç tutarlık için yapılan analizlerde ise Cronbach’s alfa değeri 0.96 hesaplanmıştır. Ölçeğin madde-toplam korelasyonları 0.544 ile 0.806 arasında değişmektedir. Ayrıca ölçek toplam puanı için ayırt edicilik analizleri ($p < .001$) ve test-tekrar test korelasyon katsayısı anlamlı bulunmuştur ($r = .812$; $p < .001$).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim öğretim Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise evrendeki öğrenciler arasından basit tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 260 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin demografik özelliklerine ait bilgiler aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet, Bölüm ve Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişken		<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Cinsiyet	Kız	194	74,6	74,6	74,6
	Erkek	66	25,4	25,4	100,0
Bölüm	Okul Öncesi	160	61,5	61,5	61,5
	Sınıf Öğretmeni	100	38,5	38,5	100,0
Yaş	20 yaş ve altı	67	25,8	25,8	25,8
	21–22 yaş	162	62,3	62,3	88,1
	23 yaş ve üzeri	31	11,9	11,9	100,0

Tabloda görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 194’ü (%74,6) kız, 66’sı (%25,4) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 160’ı (%61,5) okul öncesi, 100’ü ise (%38,5) sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim görmektedir. Ayrıca öğrencilerin 67’si (%25,8) 20 yaş ve altı, 162’si (%62,3) 21-22 yaş, 31’i ise (%11,9) 23 yaş ve üzeri olduklarını belirtmişlerdir.

Verilerin Analizi

Araştırmada öncelikle öğrencilerin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmıştır. Ardından EİKÖ toplam puanları için ortalama, ss, Sh değerleri hesaplanmıştır. Tüm değişkenlerde gruplar normal dağılım özelliği gösterdiğinden ($n > 30$) parametrik bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS for Windows versiyon 15.0 programında çözümlenmiş, manidarlıklar .05 düzeyinde sınanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımına ilişkin öz yeterlik inançlarının ne düzeyde olduğu ile ilgili bulgulara, ardından cinsiyet, bölüm ve yaş değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin analizlere yer verilmiştir.

Tablo 2: EİKÖ'ye Verilen Yanıtların Ortalamalarının Maddelere Göre Dağılımı

Maddeler	$\bar{x}$	S
1. İnternette, bilgi kaynaklarına ulaşmak için	3,51	,99
2. İnternette, arkadaşlarımla veri paylaşmak için	3,52	1,10
3. İnternette, okul proje/ödevlerimle ilgili araştırmalar yapmak için	3,63	1,43
4. İnternette, yapılmış-yayınlanmış makale ve yayınları incelemek için	3,31	1,03
5. İnternette, eğitim-öğretim amaçlı programları (yazılımları) incelemek için	3,17	1,04
6. İnternette, eğitim-öğretim amaçlı internet sitelerini incelemek için	3,35	,98
7. İnternette, dersimle ilgili videoları izlemek ve indirmek için	3,49	1,07
8. İnternette, güncel bilgileri ve yenilikleri öğrenmek için	3,62	1,00
9. İnternette, etkileşimli program örnekleri bulmak için	2,92	1,07
10. E-öğrenme portalları ile derse ve sınav uygulamalarına katılmak için	2,73	1,02
11. İnternette, proje/ödev konularıyla ilgili resim indirmek için	3,88	,94
12. Derslerde anlatılan ve dikkatimi çeken konular hakkında internette detaylı arama yapmak için	3,58	1,02
13. E-kitap bulup indirmek için	2,90	1,13
14. İnternette, eğitim amaçlı forumlardan yararlanmak için	3,21	1,10
15. E-sözlük kullanmak için	2,95	1,12
16. İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için	*2,60	1,13
17. Web sitelerinden derslerle ilgili notları/yazıları okumak için	3,39	,94
18. İnternette, genel kültür konularını öğrenmek için	3,59	,95
19. Ders/ödevlerim hakkında arkadaşlarla internette (MSN/Yahoo Messenger vb.) iletişim kurmak için	3,77	1,04
20. İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için	**4,11	,93
21. İnternette, eğitsel oyun aramak için	3,58	1,03
22. İnternet üzerinden veri tabanı kullanmak için	2,79	1,04
23. İnternette, yabancı dildeki (örneğin İngilizce) metinleri çevirmek için	2,72	1,22
24. Resmi sitelerden (örneğin www.meb.gov.tr) ilgili kanun ve yönetmelikler hakkında bilgi edinmek için	3,14	1,07
25. İnternette, eğitimsel güncel haber ve olayları takip etmek için	3,57	,99
26. İnternette, farklı öğretim model ve yöntemleri hakkında bilgi edinmek için	3,27	,97
27. Eğitim dergilerini internet üzerinden takip etmek için	2,84	1,18
28. İnternette kütüphaneye erişmek için	2,99	1,17

*En düşük **En yüksek

EİKÖ Ortalama: 3,29

Tabloda görüldüğü üzere, öğretmen adaylarının, eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen verilerin aritmetik ortalamalarının $\bar{x}=2,60$ ile $\bar{x}=4,11$ arasında değiştiği ve EİKÖ ortalamasının $\bar{x}=3,29$ olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Öğretmen adayları eğitsel internet kullanımı açısından 16., 23., 10., 22., 27., 13., 9., 15., 28., 24., 5., 14., 26., 4., 6., 17 ve 7. maddelerdeki becerileri gerçekleştirmede kendilerini yeterli görürken; 1., 2., 25., 12., 21., 18., 8., 3., 19., 11. ve 20. maddelerdeki becerileri gerçekleştirme konusunda kendilerini oldukça yeterli görmekte-dirler. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma konusunda kendilerini kısmen yeterli ve yetersiz gördükleri herhangi bir madde bulunmamaktadır. Öte yandan öğretmen adayları kendilerini en çok “İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için” oldukça yeterli görürken, en az ise “İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için” yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Tablo 3’de eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançları ölçeğinden aldıkları puanların; minimum ve maksimum değerleri, ortalaması ve standart sapması ile ilgili analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3: Örneklem Grubundaki Öğrencilerin EİKÖ Toplamı Puanları İçin N, Minimum-Maksimum Puan, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Ölçek	N	Min	Max	$\bar{x}$	ss
EİKÖ	260	37	140	92,13	1,34

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin EİKÖ’den aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x}=92,13$ standart sapması $ss=1,34$; olarak hesaplanmıştır. EİKÖ’den alınan en düşük puan 37 iken en yüksek puan 140 olmuştur. Tablo 4’de ise eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4: EİKÖ Toplam Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $\bar{x}$	t Testi		
						t	Sd	p
EİKÖ	Kız	194	91,23	21,22	1,52	-1,146	258	,253
	Erkek	66	94,76	22,65	2,79			

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin EİKÖ toplam puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,146$; $p>.05$). Tablo 5’de ise eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 5: EİKÖ Toplam Puanlarının Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $\bar{x}$	t Testi		
						t	Sd	p
EİKÖ	Okul Öncesi	160	92,08	20,22	1,60	-,043	258	,966
	Sınıf Öğretmenliği	100	92,20	23,75	2,38			

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin EİKÖ toplam puanlarının bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=-,043$; $p>.05$). Tablo 6’da ise eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 6: EİKÖ Toplam Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
EİKÖ	20 yaş ve altı	67	91,99	21,84	G.Arası	295,79	2	147,90	,315	,730
	21-22 yaş	162	92,72	22,29	G.İçi	120563,02	257	469,12		
	23 yaş ve üzeri	31	89,35	17,40	Toplam	120858,81	259			
	Toplam	260	92,13	21,60						

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin EİKÖ toplam puanlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($F=,315; p>.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının tespit etmek ve söz konusu öz-yeterliklerinin cinsiyet, bölüm ve yaş değişkenleri açısından incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada; eğitim fakültesi öğrencilerinin EİKÖ'den aldıkları puanların ve EİKÖ'ye verdikleri yanıtların ortalamasına bakıldığında ($\bar{x}=92,13; \bar{s}=3,29$) eğitsel internet kullanımı açısından kendilerini “yeterli” düzeyde gördükleri belirlenmiştir. Öğrenciler kendilerini en çok “İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için” yeterli görürken, en az ise “İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için” yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Bu bulgular, birçok araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Örneğin Kaya, Balay ve Adıgüzel (2014)'in “Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Becerileri İle Bilgi Edinme Becerileri Arasındaki İlişki Düzeyi” isimli çalışmasında öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerilerinin yeterli düzeyde olduğunu belirlemiş ve öğretmen adaylarının, internette en fazla İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullandıklarını tespit etmiştir. Yenilmez, Turgut, Anapa ve Ersoy (2011) da eğitim fakültesinde öğrenim gören 268 ilköğretim matematik öğretmeni adayı ile yaptıkları araştırmada, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik inançlarının orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. Yine Gök ve Erdoğan (2008) yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının interneti eğitimsel amaçlar için kullanmaya yönelik tutum puanlarının ortalamasını 3,34 olarak hesaplamış ve elde edilen bu sonucu öğretmen adaylarının interneti eğitimsel amaçlar için kullanmaya yönelik tutum ifadelerinin olumluya yakın bir eğilim gösterdiği ortaya koymuştur. Baş (2011) ise yaptığı araştırmada ilköğretim öğretmenlerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşlerinin “oldukça yeterliyim” düzeyinde gerçekleştiğini belirtmiştir. Elde edilen tüm bu bulgular, öğretmen ve öğretmen adaylarının interneti eğitsel amaçlar için kullandıklarını ve eğitsel internet kullanımı öz-yeterliği açısından kendilerini “yeterli” gördüklerini göstermektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda kadın ve erkek öğrenciler arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu Tuncer ve Özüt (2012)'ün sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik inançları isimli araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik algıları arasında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak alanyazında yapılan diğer birçok araştırmada farklı sonuçlar ortaya çıktığı görülmüştür. Örneğin Selwyn (2008) kız öğrencilerin interneti akademik araştırmalarda erkeklere göre daha iyi kullandıkları belirtirken; Kılıç ve Coşkun (2010) öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini, erkek öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Yine Gök ve Erdoğan (2008)'in çalışmasında öğretmen adaylarının interneti eğitimsel amaçlar için kullanmaya yönelik tutum puanlarının, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini ve erkek öğrencilerin eğitimsel amaçlar için interneti kullanmaya yönelik tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha olumlu olduğunu ifade etmiştir. Yenilmez ve diğ. (2011) yaptığı farklı bir araştırmada da yine eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inancının cinsiyete (erkeklerin lehine) göre farklılaştığı görülmüştür. Son olarak Baş (2011)'in yaptığı araştırma sonucunda da öğretmenlerin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşlerinin

cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık yarattığı görülmüştür. Yapılan bu araştırmalar ile aradaki bulgu farklarının çalışılan örneklemelerin farklılığından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda okul öncesi ve sınıf öğretmenliği öğrencilerinin arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır. Yine öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançları yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Yenilmez ve diğ. (2011) ilköğretim Matematik öğretmeni adayları ile yaptıkları araştırmada eğitsel internet öz-yeterlik inancının sınıf seviyesine göre değişmediğini ortaya koymuşlardır. Bu sonuç araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak bu araştırma ve diğer benzer birçok araştırmada elde edilen genel sonuç öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik inançlarının yeterli seviyede olduğu söylenebilir. Çağımızda bilgi teknolojisinin ve internetin son derece gelişmiş olması nedeniyle öğretmen adaylarının interneti eğitsel amaçlar için kullanma seviyelerinin yüksek seviyelere ulaştırılmasının sağlanması ve internetin eğitim amaçlı kullanmalarına yönelik yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu bakımdan özellikle öğretmen adaylarına üniversitelerde eğitsel internet kullanımı konusunda detaylı ve kapsamlı bilgilerin aktarılması yararlı görülmektedir.

KAYNAKÇA

Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.

Akkoyunlu, B. ve Yılmaz, E. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-4.

Aşkar, P. ve Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz yeterlilik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behaviour change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company.

Baş, G. (2011). İlköğretim öğretmenlerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(1), 35-52.

Gök, B. ve Erdoğan, T. (2008). *Sınıf öğretmeni adaylarının internetin eğitimsel amaçlar için kullanımına yönelik tutumlarının belirlenmesi*. 8. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansında (İETC) sunulmuştur. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.

Gündüz, Ş. ve Özdiç, F. (2008). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin internet öz-yeterlikleri*. 8. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansında (İETC) sunulmuştur. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.

İnan, A. (2001). *İnternet El Kitabı* (9.Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, A., Balay, R. ve Adıgüzel, R. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 83-99.

Kayri, M. ve Günüş, S. (2009). İnternet bağımlılık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 157-175.

Kılıç, H. ve Coşkun, Y.D. (2010). *Öğretmen adaylarının eğitsel amaçlı internet kullanım öz-yeterlik inanç düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. 19. Eğitim Bilimleri Kurultayında sunulmuştur. KKTC, Lefkoşa, Uluslararası Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi.

Pajares, F. & Schunk, D. (2001). *Self-beliefs and school success: Self-efficacy, self concept and school achievement*. R. Riding, & S. Royner (Eds.), Perception. London: Ablex Publishing.

Selwyn, N. (2008). An investigation of differences in undergraduates' academic use of the internet. *Active Learning in Higher Education*, 9(1), 11-22.

Şahin, İ. (2009). Eğitsel internet kullanım öz-yeterliği inançları ölçeğinin geçerliği ve güvenilirliği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 461-471.

Tekinarslan, E. (2007). Eğitimde internet kullanımı. Demirel, Ö. & Altun, E. (Eds.). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Tuncer, M. ve Özüt, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7(2)*, 1079-1091.

Usta, E., Bozdoğan, A.E. ve Yıldırım, K. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının internet kullanımına ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 209-222.

Yenilmez, K., Turgut, M., Anapa, P. ve Ersoy, M. (2011). *İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları*. 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda sunulmuştur. Elazığ, Fırat Üniversitesi.

Zimmerman, B. J. (1995). *Self-efficacy and educational development*. In A. Bandura (Ed.), *Self-efficacy in changing societies*. New York: Cambridge University Press.